

دستور جلسه شماره (۱)
عنوان: مشکلات اجرای ماده ۴۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ مجلس شورای اسلامی
مرجع طرح موضوع: کمیسیون گمرک اتاق ایران
تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۳/۰۷/۲۵
تعداد صفحات دستور جلسه ۲
تعداد پیوست‌ها:
حسب درخواست فعالان اقتصادی در خصوص ابهامات بوجود آمده در اجرای ماده (۴۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده به نقل از گمرک و گزارش تهیه شده، کمیسیون گمرک اتاق ایران طی نامه شماره ۵۰/۲/۲۱۵۵۷/د مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۹ درخواست نموده است شورای گف و گوی دولت و بخش خصوصی اتاق ایران ابهاماتی که در نحوه اجرای ماده فوق الذکر وجود دارد بررسی نماید. بر اساس ماده (۴۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ مجلس شورای اسلامی گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آنها وصول می‌شود، به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز نماید و وزارت کشور نیز مکلف است وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به حساب شهرداری‌ها و... واریز نماید. هر چند مشخص نیست قانونگذار به چه دلیل تکلیف واریز این عوارض را برعهده گمرک گذارده در حالی که می‌توانست چنین اقدامی را مستقیماً به خزانه تکلیف نماید، لیکن درج این عبارت در ماده ۴۲ قانون مذکور، باعث بروز ابهاماتی در نحوه اقدام گردیده، به طوری که دیوان محاسبات کشور (اداره کل حقوقی و بررسی های فنی) قائل بر این است که مبلغ مذکور مستقل از ارزش افزوده موضوع ماده (۷) قانون یاد شده می باشد، لذا هر دو مأخذ جداگانه قابل وصول خواهد بود. در حالی که نظر اقوی بر این است که تکلیف مندرج در این ماده قانونی مزبور صرفاً در خصوص چگونگی توزیع مالیات بر ارزش افزوده در سر فصل و عنوان مربوطه بوده و دلالتی بر اخذ عوارض جدید از صاحبان کالا ندارد. شایان ذکر است این امر قبلاً نیز در تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ذکر و بر اساس تبصره مذکور مقرر بود: «معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آنها

وصول می‌شود از محل اعتباراتی که همه ساله در قوانین بودجه سنواتی کل کشور منظور می‌شود در اختیار وزارت کشور قرار گیرد تا بر اساس مقررات تبصره (۲) ماده (۳۹) این قانون به شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور به عنوان کمک پرداخت و به هزینه قطعی منظور شود.» و در زمان اجرای قانون مزبور هیچگونه تکلیفی برای وصول این وجوه، مستقل از حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده مطرح نبوده است.

از طرفی بر اساس مصوبه شماره ۱۳۴۴۲۹ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ هیأت محترم وزیران «شاخص‌های نحوه تسهیم منابع موضوع ماده ۴۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده بین کلانشهرها، دهیاری‌ها و روستاهای فاقد دهیاری و عشایر و سایر شهرداریها» تصویب و ابلاغ گردیده و در ماده ۱ آن نیز تصریح شده است: «گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی را که حقوق ورودی آن هر ماه وصول می‌شود، تا پانزدهم ماه بعد به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) واریز نماید.

به عبارت دیگر ماده ۴۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب ۱۴۰۰) و نیز ماده ۱ مصوبه فوق‌الذکر، هیچگونه دلالتی بر وصول عوارض جدید نداشته و صرفاً واریز بخشی از وجوه وصول شده (از محل حقوق ورودی) به حساب وزارت کشور مدنظر قرار گرفته است.

با توجه به وجود استنباط‌های مختلف، مراتب توسط معاونت امور حقوقی و مجلس وزارت امور اقتصادی و دارایی از معاونت حقوقی ریاست جمهوری استعلام گردیده و به موجب نامه شماره ۵۲۵۶۵/۱۳۹۳۸۹ مورخ ۱۴۰۲/۸/۷ رئیس امور هماهنگی و رفع اختلافات حقوقی دستگاههای اجرایی به صراحت اعلام شد: «حکم ماده (۴۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۳/۲ مجلس شورای اسلامی که در ذیل فصل نهم (تخصیص، انتقال و توزیع مالیات) ذکر شده صرفاً مربوط به توزیع مالیات بر ارزش افزوده بوده و متضمن اخذ عوارض جدید از صاحبان کالا علاوه بر ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده مقرر در ماده (۷) قانون مذکور نمی‌باشد.» نکته ای که قابل ذکر است مطالبه این مبلغ از آنها، بعضاً از سال ۱۴۰۰ توسط گمرک می‌باشد که کالای وارده توسط آنها در این سالها به فروش رفته و موجب ضرر و زیان فراوانی خواهد گردید.

با عنایت به موارد فوق الذکر و با توجه به درخواست کمیسیون گمرک اتاق ایران موضوع در دستور کار کارگروه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی قرار گرفت.

ماده ۴۲: گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آنها وصول می شود، به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز نماید و وزارت کشور نیز مکلف است وصولی هرامه را تا پاندهم ماه بعد به حساب شهرداریها..... واریز نماید